

AYBİR

İSLAM ÜLKELERİ AKADEMİSYENLER VE YAZARLAR BİRLİĞİ
ACADEMICS AND AUTHORS ASSOCIATION OF ISLAMIC COUNTRIES
اتحاد الأكاديميين والكتاب للعالم الإسلامي

GÖRÜŞ

Bangladeş'te 2026 Seçim Sonuçları

Minhazul Abedin

İstanbul Üniversitesi, Tarih Bölümü

Ş u b a t ' 2 6

12 Şubat 2026 seçimleri, Bangladeş'te sıradan bir iktidar değişiminden çok daha fazlasını ifade ediyor; yaklaşık on beş yıllık bir siyasal dönemin kapanışı ve sistemin yeniden tasarlanmasına yönelik güçlü bir iradenin sandığa yansması olarak öne çıktı. 2024 Temmuz'unda öğrencilerin öncülük ettiği toplumsal mobilizasyonun ardından, geçiş sürecini yöneten Muhammad Yunus liderliğindeki ara yönetim, seçimleri yeniden meşruiyet üreten temel araç haline getirdi. Daha önce boykotlar, baskı iddiaları ve zayıf katılım oranlarıyla gölgelenen seçim atmosferi bu kez yerini görece daha sivil, katılım odaklı ve temkinli bir iyimserliğe bıraktı. Genç seçmenlerin dijital mecralarda aktif biçimde sürece müdahil olması kampanya dinamiklerini de değiştirdi; geleneksel mitinglerin ağırlığı azalırken, şeffaflık ve hesap verebilirlik vurgusu çevrimiçi platformlarda belirleyici hale geldi.

1. Seçim Atmosferi: Korkudan Katılıma Geçiş

2026 seçimlerini önceki dönemlerden ayıran en temel fark, atmosferdeki sivil ağırlıktı. 2014, 2018 ve 2024 (Ocak) seçimlerinde hakim olan boykotlar, baskılar ve düşük katılım oranlarının aksine; bu seçimlerde halkın sandığı olan güveninin tazelendiği görüldü.

- **Güvenlik ve Tarafsızlık:** Seçimler, ordu destekli geçici hükümetin gözetiminde yapıldı. Avami Lig'in (AL) yasaklanması tartışmalara yol açsa da, sokaklardaki genel hava, "seçimlerin manipüle edilmeyeceği" yönündeki inançla şekillendi.

- **Dijital ve Genç Odaklı Kampanyalar:** “Z Kuşağı” seçmenleri, sosyal medya ve dijital platformlar üzerinden süreci domine etti. Geleneksel mitinglerin yerini, şeffaflık ve hesap verebilirlik taleplerinin yükseldiği dijital forumlar aldı.
- **Yenilikler:** Tarihte ilk kez yurt dışındaki Bangladeşlilerin posta yoluyla oy kullanabilmesi ve “Red Oyu” (Hiçbiri) seçeneğinin geri getirilmesi, demokratik kanalları genişletti.

2. Seçim Sonuçlarının Analizi: BNP'nin Ezici Zaferi

Seçim sonuçları Bangladeş siyasetinde kartların yeniden dağıtıldığını gösterdi. Tarique Rahman liderliğindeki Bangladeş Milliyetçi Partisi (BNP), parlamentodaki 300 sandalyenin 200'den fazlasını kazanarak büyük bir zafer elde etti. BNP (Tek Başına) 209 sandalye kazandı ve BNP liderliğindeki İttifak, diğer müttefik partilerle birlikte toplamda 212 sandalyeye ulaşarak parlamentoda üçte iki çoğunluğu elde etti. Bu sonuçlarla BNP, yaklaşık 20 yıl sonra yeniden iktidara gelmiş ve Tarique Rahman Başbakanlık koltuğuna oturdu. Cemaat-i İslami (kendi partisi), parlamento seçimlerinde doğrudan 68 sandalye kazandı ve Cemaat-i İslami'nin liderlik ettiği ve aralarında Ulusal Vatandaş Partisi (NCP) gibi yapıların da bulunduğu “11 Partili İttifak” toplamda 77 sandalyeye ulaştı. Mevcut sonuçlarla Cemaat-i İslami, BNP'nin ardından parlamentodaki ikinci büyük güç ve ana muhalefet grubu haline geldi. Bu başarı, partinin geçmişteki %12'lik oy oranına aşarak siyasi bir kırılma yarattığını göstermektedir.

- **İdeolojik Kayma ve Pragmatizm:** Seçmen, ideolojik tartışmalarından ziyade “iyi yönetim”, “işsizlik” ve “yolsuzlukla mücadele” vaatlerine oy verdi. BNP’nin zaferi, halkın eski düzene duyduğu tepkinin ve istikrar arayışının bir yansımasıdır.
- **İslami Partilerin Yükselişi:** Cemaat-i İslami, BNP’den sonra en çok sandalye kazanan ikinci güç olarak ana muhalefet konumuna yerleşti. Bu durum, Bangladeş siyasetinde muhafazakar ve sağ eğilimi blokların güç kazandığına işaret etmektedir.
- **Yeni Aktörler:** Öğrenci hareketlerinden doğan Ulusal Vatandaş Partisi (NCP) gibi yapılar, parlamentoda temsil hakkı kazanarak geleneksel iki kutuplu yapının dışına çıkılabileceğinin sinyalini verdi.

3. Tarih ve Siyasi Önem: Neden Bu Kadar Kritik?

Bu seçimler, Bangladeş’in 1971’deki bağımsız mücadelesinden sonraki en önemli kırılma noktası olarak kabul edilmektedir.

- **Otokratisinin Tasfiyesi:** 15 Yıllık Şeyh Hasina döneminin ardından gelen bu seçim, “tek parti” hegemonyasından çoğulcu bir yapıya geçiş testidir. Avami Lig’in yokluğu, siyasi bir boşluk yaratmış olsa da, bu boşluk yeni sivil hareketlerle dolmaya başladı.
- **Anayasal Reform ve “Temmuz Şartı”:** Seçimle eş zamanlı yapılan referandum, Başbakanlık görev süresinin iki dönemle sınırlandırılması ve iki meclisi parlamento yapısı gibi devrim niteliğinde değişiklikleri onayladı. Bu, gücün tek bir kişide toplanmasını engelleyecek bir “fren-denge” sisteminin temelidir.

- **Dış Politikada Eksen Değişimi:** Hasina dönemindeki Hindistan merkezli dış politika, yerini daha çok sesli ve bağımsız bir rotaya bırakıyor. Yeni hükûmetin hem Çin hem de Batı dünyasıyla daha dengeli ilişkiler kurması bekleniyor.

12 Şubat seçimleri Bangladeş için bir son değil, başlangıçtır. BNP'nin bu büyük krediyi nasıl kullanacağı, Cemaat-i İslami ile olan hassas ilişkileri nasıl yöneteceği ve devraldığı ekonomik enkaz nasıl ayağa kaldıracağı ülkenin önümüzdeki 5 yılını belirleyecektir. Ancak en büyük kazanım, Bangladeş halkının sandığa giderek kendi kaderini tayin etme gücünün yeniden keşfetmiş olmasıdır. 12 Şubat, Bangladeş demokrasisinin rüştünü ispatladığı gün olarak anılacaktır.

Ekonomik iyileşme kağıt üzerinde parlak görünse de, yolsuzlukla mücadele ve hukukun üstünlüğü konularındaki samimiyet, yatırımcının Bangladeş'te kalıcı olup olmayacağını belirleyecek en büyük risk faktörüdür. Eğer BNP ve müttefikleri, Avami Lig yönetimin hatalarına düşer ve “hazine paylaşımı” siyasetine dönerse, piyasalardaki bu bahar havası yerini sert bir kışa bırakabilir.